І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 129. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 11-го ЛИПНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, JULY 11, 1974 No. 129. VOL. LXXXI.

УНР І ОУН ПОКЛИКАЛИ КОНСУЛЬТАТИВНУ КОМІСІЮ

Мюнхен, (УЦІС) — Українська Центральна Інформаційна Служба (УЦІС) уповажнена повідомити, що Провід Організації Українських Націоналістів і Виконавчий Орган УНРади в червні ц.р. покликали до життя Консультативну Комісію, як це було заповіджено в спільному „Становищі", підписаному в жовтні м. р. Головою Проводу Організації Українських Націоналістів, Головою Українського Державного Правління Ярославом Стецьком і Президентом Української Народної Республіки в екзилі Миколою Лівицьким.

У згаданому „Становищі" зазначено: „Для здійснення наших національно-політичних завдань потрібна єдність у боротьбі самостійницько-державницьких сил. Закликаємо всіх патріотів до здійснення цієї єдности. Для проведення акції в цьому напрямку проєктується покликати окрему Комісію, яка розгляне також справу можливостей повороту революційної ОУН до Української Національної Ради".

Згадана Комісія має окреме значення саме під сучасну пору тому, що в обличчі посиленого московського терору в Україні необхідна спільна акція українських самостійницько-державницьких сил в обороні України та катованих Москвою українських політичних в'язнів.

Консультативна Комісія має розглянути питання повернення революційної ОУН до УНРади і взагалі справу єдности всіх українських самостійницько - державницьких сил у боротьбі за визволення України.

Програма Тижня Поневолених Націй в Ню Йорку

Ню Йорк. — Місцевий Комітет Тижня Поневолених Націй, що його очолює суддя Меттю Трой, інформує, що відзначування Тижня Поневолених Націй в Ню Йорку почнеться 14 липня урочистим Богослуженням в катедрі св. Патрика, о год. 10 перед полуднем. Безпосередньо після Богослуження буде оформлений похід, який пройде П'ятою евеню до 72 вулиці, а відтак до Центрального парку, де о годині 12 почнеться спеціяльна мистецька програма з участю Хорватського та Баварського танцювальних ансамблів. Головним промовцем на фестивалі буде Ілмар Плер, голова Естонського Національного Комітету.

Відзначування Тижня Поневолених Націй триватиме до 20 липня. Як відомо, це відзначування відбувається на основі закону 86-90, схваленого Конгресом в 1959 р., який зобов'язує кожночасного Президента ЗСА кожного року видавати з цієї нагоди спеціяльне звернення у підтримку поневолених комунізмом і російським імперіялізмом народів у світі, які борються за свободу і незалежність.

ПЕТРОВІ ПОСТОЛЮКОВІ СПОВНИЛОСЯ 80 РОКІВ ЖИТТЯ

Джерзі Ситі. — В середу, 10-го липня, сповнилося 80 років життя дир. Петрові Постолюкові, одному із найвидатніших наших громадян, учасникові Визвольних Змагань, після яких він найбільше свого труду, знання і хисту вклав у розвиток видавничої справи, останніх 23 роки у в-ві „Свобода", як управитель його книгарського відділу. Короткий огляд життя і праці та заслуг дир. Петра Постолюка поданий в надрукованій нижче статті д-ра Романа С. Голіята. Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу та працівники Головної Канцелярії і в-ва „Свобода", разом з всією нашою великою громадою, складають дир. Петрові Постолюкові з нагоди його 80-річчя найсердечніші гратуляції та найкращі побажання на дальші многі і многі літа!

Дир. Петро Постолюк за своїм робочим столом на передодні свого 80-річчя, 9-го липня 1974.

У 80-ЛІТТЯ ПЕТРА ПОСТОЛЮКА

Написав Роман С. Голіят

Нашим обов'язком є вшановувати громадських діячів та записувати в книгу нашого поселення їх пройдений шлях і вклад їхньої праці для популяризації й оборони українського імени, а тим більше тих осіб, що творили нашу історію та імена яких вже відзначені на сторінках історії України.

Пройдений шлях Петра Постолюка є многогранним. Він народився 10-го липня 1894-го року в селі Сторонибаби, пов. Золочів. В ранніх роках померла його мати, так, що опікувалася малим Петрусем його хресна мама, Серефина, дружина о. декана Карпа Вінтонюка. Кожної неділі по Службі Божій забирала вона хлопчика до себе, дбаючи про його виховання.

Петро Постолюк закінчив гімназію в Золочеві і молодим юнаком, вже в серпні 1914-го року вступив до Леґіону Українських Січових Стрільців. Від лютого 1918 року до 1-го листопада 1918 року він, як хорунжий, повнить службу ад'ютанта команданта Леґіону УСС-ів, сотника Осипа Микитки, який за української влади був останнім Начальним Вождем УГА, виданий большевикам і відтак розстріляний у Москві. В наступі на Кадетську Школу у Львові 3-го листопада 1919 року Петро Постолюк був ранений — перестріл легенів. Вийшовши з лікарні, був звільнений на півроку із військової служби, але добровільно зголосився до праці в Персональному Відділі Державного Секретаріяту Військових Справ, а в часі відвороту Української Армії голоситься до служби на фронт, де в березні 1919-го року був приділений до І Бриґади УСС-ів, як її ад'ютант в ранзі чотаря. Після ліквідації Української Галицької Армії, Петро Постолюк перейшов з кількома УСС-трільцями, між ними чот. Іваном Поритком, до повстанського загону отамана Волинця, де повнить службу ад'ютанта Першого

(Закінчення на стор. 4-ій)

В ОБОРОНІ УКРАЇНИ

„Передайте лиш одне: мене тримають із божевільними, мені створюють постійне пекло! Намагаються зробити з мене божевільного, такого, як ті, кого вкидають до мене. Вони вбивці і людоїди. Я не маю чим дихати"!

— Цей одчайдушний крик Валентина Мороза з Владімірської тюрми, голос обурення і протесту, пролунав як тисячоголосе звернення до сумління ще вільного світу всіх українських політичних в'язнів, всіх переслідуваних і терооризованих за їхню любов до свого народу. Він зобов'язує нас українців, тим більше, що Валентин Мороз у заяві „Замість останнього слова" на безправному московському судилищі заявив: „Буде суд. Що ж, будемо битися. Саме тепер, коли один написав покаянну заяву, другий перекваліфікувався на перекладача — саме тепер потрібно, щоб хтось показав приклад твердости ... Випало мені... Тяжка це місія. Сидіти за ґратами нікому не легко. Але ж не поважати себе — ще важче. І тому будемо битись"!

У зверненні з Рідних Земель Фронту Національної Оборони України стверджується: „Терор Брежнєва-Андропова перевищує терор Сталіна-Берії модернізацією методів ламання волі людини. Співвідповідальними за посилення терору проти нас, за розгул нової хвилі сталінізму в Україні і в інших радянських республіках є також уряди ЗСА та інших країн капіталістичного світу, бо саме в час масових переслідувань КДБ вони зговорюються з Москвою без домагань здійснювати національні і людські права. Цими договорами Москва хоче ґарантувати собі панування над поневоленими нею народами ... Ми остерігаємо, що коли права людини і нації, свобода творчости і релігії не будуть захищувані не лише нами, які сьогодні терплять знущання і переслідування, а й усім культурним світом, то суцільний терор запанує у всьому світі, бо російські шовіністи й комуністи не зупиняться і не задовольняться здобутим ..."

Тому український політичний самостійницький табір закликає ієрархію наших Церков і всю нашу громадськість, без різниці партійно-політичних, світоглядових і конфесійних переконань, а зокрема громадські, комбатантські, жіночі, культурні, наукові установи та організації одностайно піднести рішучий голос протесту і виявити свою солідарність із воюючою Україною, з незламними борцями за її національно-державну незалежність і права людини!

Якнайгостріше і якнайрішучіше протестуємо проти переслідування, тероризування, ув'язнювання, убивання борців за Україну і українських культурних творців, що вимагають свободи творчости, виступають проти національного і культурного ґеноциду російських імперіялістів-шовіністів на завойованих ними наших землях та в усіх інших поневолених Москвою країнах. Протестуємо проти обмосковлення України, гоніння релігії й Церкви. Найгостріше засуджуємо і таврусмо російський шовінізм, колоніялізм, тоталітаризм, що привели до позбавлення прав і вольностей нації і людини; засуджуємо заплановане московсько-большевицькими окупантами т. зв. злиття націй в єдиний „совєтський", себто російський народ. Таврусмо силою і терором накидуваний письменникам, поетам і мистцям т. зв. соцреалізм, що має прославляти російський народ, як „старшого брата", „непомильність" і всевладність його компартії та защеплювати в літературі і мистецтві духове рабство. Таврусмо економічну експлуатацію України російськими окупантами, які накинули кривавим терором комуністичну колективістичну систему, як сучасну форму панування Москви над народами в т. зв. СССР, включно з запланованим поділом імперії на економічні райони, в якій Україна, як і за московських царів, знову має стати „Юґом Росії ..."

Стверджуємо, що так зв. УРСР не є жадною українською державою, а лише провінцією-колонією російської імперії, а „уряд" тієї колонії лише виконує директиви російського імперського центру.

Підтримуємо і повністю солідаризуємося із зверненням Фронту Національної Оборони України, в якому сказано: „Ми звертаємося до громадської думки світу стати в обороні українського народу проти російської деспотії. Хартія ООН і Декларація прав людини, підписана теж урядом СССР і УРСР, запевняє за кожним народом право на його національно-державну незалежність і забезпечує здійснення прав людини. Проте ж навіть власні закони є повністю нехтувані партією й урядами СРСР та УРСР. Цей останній є лише колоніяльною адміністрацією України, керованою з Москви..."

Разом із тим закликаємо увесь світ до боротьби:

— за розподіл російської імперії на національні незалежні держави поневолених у ній народів і за відновлення на українських етнографічних землях суверенної Української держави;

— за усунення окупаційних військ і московського терористичного апарату з України та з усіх інших уярмлених Москвою країн;

— за свободу релігії, за права кожної нації і людини;

— за скасування концтаборів і психіятричних тюрем, у яких караються за свої переконання психічно здорові люди, за повернення з примусового заслання всіх тих, хто відважився критикувати і осуджувати антинародний московсько-совєтський режим;

— за негайне припинення застосування у т.зв. психолікарнях, а насправді в психічних катівнях хемічних засобів ламання волі, нищення здоров'я і життя борців за права націй і свободу творчости;

— за звільнення всіх ув'язнених борців за їхні національні, політичні і релігійні переконання, зокрема за свободу для Валентина Мороза, Юрія Шухевича, Святослава Караванського, З. Красівського, О. Терелі, Вячеслава Чорновола, Олекси Більського, Івана Ільчука, Марії Пальчак, Євгена Пришляка, Євгена Сверстюка, Ігоря і Ірини Ка-

(Закінчення на стор. 2-ій)

В Португалії почалася урядова криза

Лісбона. — Намагання військової хунти, яка під проводом генерала А. Спіноли перевела в Португалії переворот, встановити в країні стабільний демократичний уряд на базі співпраці всіх діючих політичних партій, не увінчалися успіхом. 9 липня прем'єр-міністер Аделіно де Пальма Карльос подався до демісії, а з ним зголосили свої резиґнації чотири інші міністри, які репрезентували португальський політичний центр. В уряді остались тільки представники лівих партій — комуністи і соціялісти, що ускладнило позицію ген. Антоніо де Спіноли, португальського президента.

Л. Новиченко у „Літературной ґазєтє" розправляється з „Сучасністю"

Москва. — Майже усю сторінку органу правління Спілки письменників СССР „Літературной ґазєти" з 3-го липня зайняла стаття Леоніда Новиченка з Києва на тему „Тіні лихого минулого". За своїм змістом стаття спрямована, як і зазначено у піднаголовку, „проти буржуазних націоналістів — фальсифікаторів української совєтської літератури". Насправді вся стаття — це суцільна розправа совєтського українського літературного критика в першій мірі з журналом „Сучасність", що появляється у Мюнхені. Л. Новиченко відзначує, що „Сучасність" з-поміж більшого числа антисовєтських періодиків „намагається демонструвати більше сучасну форму націоналістичної різновидности антикомунізму. Його редактори і автори, кажеться, вважаються у своєму оточенні навіть свого роду „лібералами" ... В „Сучасності" дійсно працюють дещо витонченіше як в інших органах націоналістичної преси: хизують сучасною „демократичною" фразеологією, уникають надто запашних висловів, на які так щедрі їхні співбраття намагаються надати своїм писанням деякий „інтелектуальний" відтінок ... Тут окремою увагою „обдаровують" українську совєтську літературу — і над цим треба зупинитися дещо докладніше". За словами Л. Новиченка, редакторам „Сучасності" не йдеться, однак, про те, щоб „правдиво" насвітлити розвиток української совєтської літератури, а винести на поверхню „всяких „дисидентів" — відступників і відщепенців, які дишать злобою до совєтського ладу і посягають на добре ім'я своєї країни і свого народу. Так серед українських „дисидентів" головним об'єктом їхньої симпатії були такі, як В. Мороз чи Є. Сверстюк, не відомі на совєтській Україні читачам, але за це вивищувані в Мюнхені і Лондоні за антисовєтські наклепи і фальшивки, що їх вони потаємно передавали на Захід. І, обов'язково, І. Дзюба. Але тут вони зазнали неприємного афронту". Мова тут, очевидно, про вимушену на Дзюбі покаянну заяву, якою „хизується" Новиченко, намагаючись доказати, мовляв, зі ставкою „українських буржуазних націоналістів" на І. Дзюбу не пощастило.

Але на цьому Новиченко не зупиняється. Він нападає на „Сучасність" за це, що на її сторінках критикується тенденції у совєтській українській літературі, зокрема за твердження, що українським авторам не можна заторкувати історичних тем. Далі йде мова про намагання „очорнити та викривити ідеї пролетарського інтернаціоналізму і дружби народів". Очевидно, найболючішим для Новиченка є це, що журнал розкриває і засуджує русифікацію України і „нападає на дружбу українського і російського народів". Критикуючи зміст „Сучасности", Новиченко зокрема згадує І. Кошелівця, Богдана Кравцева, Вольфрама Бурґгардта, Анну Горбач, Мирослава Прокопа.

Свою статтю Л. Новиченко закінчує пригадкою про те, що „в капіталістичних країнах ще є могутні сили, які намагаються протиставитися цьому процесові (міжнародного відпружений). В їх пропаґандистському таборі, як колись то в таборі фашистських загарбників, находяться верховоди українських буржуазних націоналістів, які нічого не забули і нічого не навчилися. Головне їх завдання сьогодні — ідеологічне: фальшування, очорнювання, теоретичні міти, літературно-пропаґандивні диверсії. З цієї причини, — запевняє Новиченко, — ми будемо ще чуйніші і непримиренніші щодо будь-яких намагань інфільтрації, щодо будь-яких пережитків приреченої ідеології".

Вшановують чекіста Ю. В. Андропова

Москва. — „Правда" з 25 червня інформує, що тут з великою урачистістю відзначувано 24 червня 60-ліття з дня народження шефа відомого Комітету державної безпеки КДБ (КҐБ). При цій нагоді Андропову вручено нагороду, а М. Підгорний у своєму слові м.ін. сказав, що робота Андропова на відтинку „керівництва Комітетом відповідає вимогам партії. Вона спрямована на створення конечних умов для збереження нашого соціялістичного суспільства." Згідно зі словами Підгорного, Андропов „віддає багато сил і енергії для скріплення і удосконалення цього важливого відтинку державної діяльности в дусі кращих традицій совєтських чекістів, згідно з заповітом великого Леніна". Як відомо, від кінця 1972 року під проводом Ю Андропова ведеться інтенсивна кампанія проти дисидентів в СССР і за час цієї кампанії значне число дисидентів арештовано та засуджено на довголітнє ув'язнення. Зокрема діймаючим був удар КҐБ по дисидентському русі в Україні, де в грудні 1972 р. і в перших місяцях 1973 року арештовано понад 200 видатніших діячів науки, культури і громадського життя, обвинуваючи всіх їх у „протисовєтській пропаґанді". Більшість арештованих вже засуджено і вони перебувають або у в'язницях, або в концтаборах.

ЗСА та Еспанія продовжуватимуть військову співпрацю

Мадрид. — На закінчення своїх відвідин окремих европейських держав державний секретар ЗСА Генрі Кіссінджер прибув до Мадриду, де перевів розмови на тему дальшої співпраці між ЗСА та Еспанією. Практичним вислідом розмов у Мадриді було узгіднення тексту декларації щодо військової американсько - еспанської співпраці, яка буде основою для дальших переговорів щодо збереження на території Еспанії американських військових баз. Проєкт американсько-еспанської „декларації принципів", що за своїм змістом нагадує Атлантійську декларацію принципів, ініціювали Г.Кіссінджер та міністер закордонних справ Еспанії Педро Кортіна. Підписання декларації має відбутися згідно з еспанською вимогою на найвищому рівні.

Повернувши до ЗСА, Генрі Кіссінджер висловився дуже позитивно про висліди своїх консультацій з урядами західньоевропейських держав, що їх він поінформував про хід і висліди вершинної конференції в Москві.

ГЕНЕРАЛ ФРАНЦІСКО ФРАНКО ЗАХВОРІВ

Мадрид. — Згідно з офіційним повідомленням еспанського уряду 81-річний еспанський диктатор генераліссімо Франціско Франко захворів і находиться на лікуванні у лікарні. У ген. Франко наступило запалення вен, пов'язане із сціпом крови у нозі.

ВАЛЕНТИН МОРОЗ ПОЧАВ ГОЛОДІВКУ „ДО СМЕРТИ" — ІНФОРМУЮТЬ З МОСКВИ

Москва. — Аґенство Юнайтед Прес Інтернешенал повідомило з Москви 9-го липня, що „український історик Валентин Мороз, який відбуває свій тринадцятилітній присуд за протисовєтські писання, почав голодовий страйк, як інформував сьогодні приятель. Цей приятель заявив, що Мороз, якому 38 років, буде продовжувати голодівку, що її він почав 1 липня, до смерти, якщо його не перенесуть з Владимірської тюрми".

Валентин Мороз

Повідомлення аґенства Юнайтед Прес Інтернешенал тільки підтверджує раніше одержані іншими шляхами інформації про плян Валентина Мороза почати 1 липня голодівку і не переривати її до того часу, поки совєтська тюремна влада не переведе його з найжахливішої в СССР Владимірської тюрми. Як відомо, совєтський академік-дисидент Андрей Сахаров при нагоді перебування в СССР президента Ніксона, звернувся з апелем до Леоніда Брежнєва в справі Валентина Мороза, закликаючи совєтський уряд піти на зустріч вимогам Мороза. Цей апель А. Сахарова, як і інші заходи в справі Мороза, досі не принесли ніяких позитивних вислідів. Комітет Оборони Валентина Мороза при СКВУ в Торонті започаткував пікетування совєтської амбасади в Оттаві з 1-им липня, щоб звернути увагу публічної опінії на долю українського історика-дисидента. В обороні Мороза з апелем до совєтського уряду виступило 200 канадських університетських професорів. У відповідь на цей апель совєтська амбасада в Оттаві, як відомо, поширила статтю Валерія Ткаченка, в якій інформується, що Валентин Мороз є „кримінальним злочинцем" і що він відбуває кару за „кримінальні проступки". Про В. Мороза там пишеться як про „кримінального злочинця-рецидивіста", який через це одержав відповідну кару.

Раніше, 2 лютого ц. р., Головний Уряд Українського Народного Союзу окремою резолюцією схвалив поставити до розпорядження міжнародних організацій необхідні фонди на перевезення на Захід та лікування Валентина Мороза, Леоніда Плюща та інших ув'язнених у Совєтському Союзі українців, про що ці міжнародні організації: Червоний Хрест, Комісія Людських Прав при ОН та інші були належно поінформовані.

На основі всіх досі одержаних інформацій можна ствердити, що боротьба Валентина Мороза з совєтським режимом вступила у свою вирішальну стадію і що совєтські чинники зроблять все мислиме, щоб зламати спротив В. Мороза, або його фізично знищити. З цього здає собі справу Валентин Мороз, який з цих міркувань і проголосив голодівку „до смерти".

ПОЛІТИЧНІ В'ЯЗНІ ПЕРМСЬКОГО ТАБОРУ ВИСТУПАЮТЬ В ОБОРОНІ ЄВГЕНА ПРОНЮКА

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). Група політичних в'язнів Пермського табору примусової праці, ч. 35, провела голодівку в обороні Євгена Пронюка, кол. співробітника Інституту Філософії Академії Наук УССР. Причиною голодівки було те, що Пронюк серйозно захворів в травні, але таборові власті, не зважаючи на його хворобу, змушували його виходити на роботу. Свою солідарність з Пронюком в'язні виявили ще й тому, що у тому часі до табору прибула дружина Пронюка, але таборова адміністрація відмовила їй права побачитись з хворим чоловіком.

У протестній голодівці в'язнів брав участь також видатний російський дисидент, Володимир Буковський. За вияв його солідарности з Пронюком, Буковського перевели до Владімірської в'язниці, де він тепер перебуває. Його адреса: м. Володимир, учр. ОД-1, ст. 2. Слід відмітити, що Буковський хворіє на серце і на хронічний ревматизм. В квітні ц.р. він вів голодівку, до якої тоді приєдналися ок. 50 політичних в'язнів.

Спільні голодівки в'язнів стали останньо в совєтських таборах і в'язницях єдиним із засобів самооборони проти знущань адміністрації.

Помер колишній головний суддя Ирл Воррен

Вашингтон. — У вівторок, 9-го липня, тут помер колишній головний суддя ЗСА Ирл Воррен, проживши 83 років. Причиною смерти був удар серця. Воррен служив на пості головного судді від 1953-го року до 1969-го. Назначений на цей пост републіканським президентом Двайтом Айзенгавером, Воррен у своїх рішеннях виявив свої ліберальні переконання, що часто викликало критику з боку самого Айзенгавера та інших консервативних публічних службовців. Наприклад, в 1954-му році очолюваний Ворреном Суд ЗСА видав рішення, що сеґреґовані на підставі раси школи є протиконституційні. Опісля це рішення Найвищого Суду стало підставою для знесення й інших законів, які встановляли сеґреґацію між расами. За каденції Воррена Найвищий Суд ЗСА також надав ширші права для осіб, яких підозрівали в поповненню злочинів. Наприклад, в 1966-му році Найвищий Суд рішив, що заки арештованого переплитуватиме поліція, він має право говорити із своїм адвокатом. Крім того, якщо арештований не має грошей на покриття коштів адвоката, то суд має покрити такі кошти.

Крім 16-річної служби на пості головного судді ЗСА, Воррен також протягом 4-ох років сповняв обовязки ґенерального прокуратора Каліфорнії, був губернатором цього стейту впродовж 12 років, а в 1948-му році був республіканським кандидатом на пост віцепрезидента ЗСА.

СВОБОДА SVOBODA
українсьний щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1915.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Узаконення русифікації

Верховна рада Української ССР, яка нещодавно відбула свою сесію, схвалила „закон Української Радянської Соціялістичної Республіки про народну освіту". Аналогічний закон, як відомо, був схвалений, коли в СССР верховодив Нікіта Хрущов, а тепер вирішено вже за панування Брежнєва цей же самий закон „усучаснити", тобто у ще більшій мірі узалежнити справу народної освіти в Україні від т. зв. всесоюзного законодавства, а точніше від Москви. Коли справа нового закону про народну освіту за часів Хрущова знайшлася на порядку дня, велике порушення серед населення України, а в першій мірі серед педагогічних кіл викликав запропонований проєкт щодо мови навчання у школах, оставляючи вибір мови навчання за батьками.

Новий — вже брежнєвський — закон про народну освіту виразно стверджує, що всі компетенції на відтинку народної освіти забезпечується за СССР. Законодавство в цій ділянці, схвалене Верховною радою УССР, є тільки повторенням всього того, що написано у законах СССР. Аналіза нового „закону про народну освіту Української ССР" тільки підтверджує, що і міністерство освіти УССР і всі відомства, які відповідають за окремі ділянки народної освіти в Україні, є тільки виконними органами" загальносоюзних міністерств, у віданні яких, як видно з статті 6 „закону про народну освіту", знаходяться всі без винятку аспекти освітньої справи.

Новий закон, очевидно, оставляє в силі постанову щодо мови навчання, стверджуючи, що існує „свобода вибору навчання мови: навчання (відбувається) рідною мовою або мовою іншого народу СРСР". Це є т. зв. „основний принцип" зафіксований у статті 4, підрозділ 4. У розділі про середню освіту, стаття 26 так уточнює питання мови: „Учням загальноосвітньої школи надається можливість навчатися рідною мовою або мовою іншого народу СРСР. Батьки або особи, що їх замінюють, мають право вибирати для дітей за бажанням школу з відповідною мовою навчання. Крім мови, якою провадиться викладання, учні за бажанням можуть вивчати мову іншого народу СРСР".

Як бачимо, новий закон про народну освіту в УССР тільки у ще більшій мірі промощує шлях для суцільної русифікації шкільництва в Україні.

Болюче місце

Ворога треба бити там, де йому найбільше болить. Це — як то кажуть — давня мудрість. Найболючішим місцем совєтського ворога людей і народів є його економіка. Правда, совєтська пропаганда вживає всіх трюків, щоб теперішню політику відпруження представляти як політику миру, базовану на „взаємокорисних" торговельних домовленнях, але кожному ясно, чого дійсно Москва хоче: максимально скористати із західнього господарського потенціялу, щоб наладнати спроможність використання свого власного напевно не для „мирних цілей".

Очевидно, що найбільші надії в цій справі покладають кремлівські верховоди на Америку. Це виразно виявили і потвердили недавні відвідини та розмови Президента в Москві. Щоб дістати американські кредити та американську допомогу, Москва готова на всіляке замилювання очей. До цього належить також підлабузнювання. Кореспонденти звітують, що всі ці вершинні розмови та церемонії відбувалися в атмосфері власне цієї „чемности до Америки". Джеймс Н. Воллес, кореспондент журналу „Ю. С. Ньюз енд Ворлд Ріпорт" інформує в тому журналі на 15-го липня, що, коли одна польська кореспондентка з Варшави втратила своє замовлення в Готелі Інтуриста, через це втратила також нерви і голосно заявила управителеві: „Ти ніколи не поважився б таке мені вчинити, якби я була американка".

Цілком протилежну „чемність виявляють совєтські верховоди і їхня пропаганда у відношенні до тих, хто ставить перешкоди їхнім „взаємокорисним" торговельним намаганням. В тому бо самому часі, як в Москві із найбільшою чемністю зустрічали президента Ніксона та його почот, совєтська пропаганда з найбільшою брутальністю напастувала сенатора Джексона за його опозицію проти признання Совєтському Союзові статусу упривілейованої нації в торговельних відносинах, як довго там нехтується людські права.

Логіка підказує, щоб це болюче місце і ми використали в обороні ув'язнених і переслідуваних режимниками в Україні українських інтелектуалістів. За кожним разом, як справа торговельних взаємин із Совєтським Союзом опиниться в Конґресі, ми повинні засипати листами і телеграмами наших законодавців, щоб вони підтримали становище сенатора Джексона.

I. Поритко

ПЕРЕД 60-РІЧЧЯМ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ

В цьому році 10 вересня промине 60 років з часу, коли пролунали звуки вояцької сурми першої військової формації новітньої доби — Леґіону Українських Січових Стрільців.

Постання Леґіону УСС попередило цілий ряд важливих історичного значення подій, що швидким темпом формували бойового духа української молоді. Вже з'їзд академічної і середньошкільної молоді у Львові 1900 р. чітко визначив у своїй резолюції, що „тільки в самостійній власній державі, знайде українська нація повну свободу розвою"...

Українська молодь у тому часі жила романтикою подій 1848 року, пізніше 1908 року, коли від пострілу українського студента згинув шеф адміністрації Галичини, цісарський намісник, поляк ґраф Потоцький, жила завзятою боротьбою за український університет у Львові, в якій від польської кулі згинув український студент Адам Коцко. Вона тоді жваво цікавилася такими проблемами, як балканський визвольний рух та інтенсивною розбудовою поляками напіввійськової організації „Стшельца".

Під непереможним впливом ідей Шевченка, Франка і Лесі Українки, бойовий дух української молоді скоро зростав, а з ним дозрівала й ідея творення власної збройної сили. Тому молодечі організації „Січ", „Сокіл", зокрема „Пласт" та студентські організації вже в 1913 р. творять першу напіввійськову організацію „Січові Стрільці" з відділами по більших містах Галичини. Нехай же по всі часи в пам'яті народу залишаться імена тих молодих, завзятих мрійників - романтиків збройної боротьби, які творили тривкі підвалини для пізнішої військової формації Українських Січових Стрільців. Ось їх прізвища на чолі з д-ром Кирилом Трильовським і проф. Іваном Боберським у Львові: д-р В. Старосольський, Роман Дашкевич, Дмитро Катамай, Олена Степанівна, Іван Чмола, Ілля Чайківський, Сень Горук, Федь Черник, Стефан Фенюк; в Перемишлі: д-р Теофіль Кормош, в Рогатині: Михайло Галущинський, д-р Никифор Гірняк, Петро Біґус, Стефан Кузик, Микола Угрин, Лесь Розлуцький; в Самборі: д-р Володимир Гуркевич, д-р Степан Ріпецький, Остап Павлів, Володимир Кобєрський, Петро Савдик, Степан Терлецький; в Бориславі: Клим Гутковський, Гриць Коссак, Лев Лепкий; в Сокалі: Ос. Семенюк, Осип Демчук та багато інших у згаданих і інших містах Галичини, що їх усіх неможливо тут вичислити.

В 1914 році прийшла ще одна подія, що до живого вразила почуття кожного українця, особливо молоді. Це була диковинна московська заборона відзначувати 100-річчя з дня народження Тараса Шевченка. В Києві і по всій Україні, а в тім і по містах та селах Галичини, покотилася хвиля бурхливих протестаційних маніфестацій, що мала незаперечний вплив на скріплення мобілізації бойового духа молоді. Вершком тих маніфестацій був здвиг молодечих організацій 1914 року у Львові, присвячений сторіччю народин Тараса Шевченка. На тому то здвизі відбувся перший публічний виступ „Січових Стрільців" в одностроях і з крісами в руках. Поява Січових Стрільців на площі „Сокола Батька" викликала серед стотисячної публіки небувалий досі ентузіязм радости. Це було високим признанням і одночасно схваленням доброго почину, — творення власної збройної сили — її організаторам. Це було саме в дні 28 червня 1914 р. коли в Сараєво впав смертельний стріл в австрійського престолонаслідника Франца Фердинанда, що спричинив світову пожежу війни. Які настрої викликала вістка про цю подію серед учасників здвигу, про це говорить вимовно вірш визначного поета УСС Романа Купчинського під назвою „Ніби сниться...". Подаємо уривок:

Ніби сниться: Заквітчана
площа,
Ріки прапорів, море голов,
І та пісня — з усіх
найдорожча,
І те серце, роздвоєне знов.

І нараз все затихло,
Як камінь,
Тільки сонце на кожнім лиці,
Перед ними не вправи
вінками,
Але кріси, баґнети...
стрільці!

Тисячні маси народу, наче рікою відпливали з площі „Сокола Батька", а над ними гриміла пісня — клятва-присяга: Бо пора це великая єсть, у завзятій важкій боротьбі, ми поляжем, щоб славу і волю і честь рідний краю здобути тобі...

Створений мобілізаційний комітет, до якого входили: д-р Володимир Старосольський, Іван Чмола, Михайло Гаврилко, наддніпрянець, відомий скульптор і проєктодавець пам'ятника Т. Шевченка, і Олена Степанів мали улегшену роботу. Рушійна сила молоді вже була змобілізована і ждала тільки наказу. Поруч з тим, з пошани до тодішніх наших провідників, приємно підкреслити, що свідомі великих подій, українські політичні партії об'єдналися в дні 2 серпня 1914 року і створили Головну Українську Раду під проводом д-ра Костя Левицького для ведення на час війни однозгідної політики. Покликано окрему Бойову Управу Українських Січових Стрільців в складі: д-р Кирило Трильовський, голова д-р Володимир Старосольський, д-р Степан Томашівський,

(Закінчення на стор. 4-ій)

В. Ткач

ПЕРСПЕКТИВИ СВІТОВОГО МИРУ

На перший погляд може видаватися, що заповіджена президентом Ніксоном політика „переговорів замість конфронтації дає свої позитивні результати. І справді: війна у В'єтнамі закінчена; на Середньому Сході — завдяки зусиллям державного секретаря Кіссінджера — досягнуто порозуміння поміж Ізраїлем і Сирією, наслідком чого зарисовуються перспективи нормалізування відносин поміж арабськими державами з одного і ЗСА та західньоевропейськими державами з другого боку; Европейська Конференція Безпеки і Співпраці наближається до своєї останньої стадії „на вершинах"; президент Ніксон їздить до Москви, щоб далі поглиблювати „відпруження" поміж Заходом і СССР і т. і.

Належить також підкреслити направу внутрішніх справ в цілій низці держав Заходу. Західня Німеччина починає упорядковувати свої внутрішні розбіжности після димісії Брандта і приходу нового „рішучого" канцлера Шмідта; Франція стає на шлях більшої стабільности під проводом нового президента Жіскара; Англія й Італія, хоч і борються ще з різними внутрішніми труднощами, проте ідуть нібито твердо по шляху подолання цих труднощів; ЗСА, не зважаючи на різні „афери", виявляють велику зовнішню активність, яка (може) допоможе президентові Ніксонові вийти із створеного імпасу у внутрішній політиці; акція для створення до 1980 року перших початків об'єднаної Европи набирає нових імпульсів, а держави НАТО, погодившись на конференції в Оттаві на нову „засадничу декларацію", наново підтверджують свою волю бути вірними цьому оборонному союзові.

Отже — ніби все в порядку, але, чи так є насправді, і чи мають рацію ті, які оптимістично оцінюють нинішню світову політичну ситуацію, а з нею і перспективи встановлення тривалого миру у світових маштабах?

На це питання можна було б дати позитивну відповідь лише при умові, якщо б у світі не існувало двох цілком розбіжних концепцій щодо розуміння „тривалого і справедливого" миру. Якщо ж і надалі Москва прагне встановлення такого миру, який відповідає її імперіялістичним інтересам, і якщо совєтський уряд іде на поступки лише тоді, коли не має сили досягнути більше, ніж він того прагне, — тоді можна намалювати цілком іншу картину світових відносин, що далеко відбігає від усякого рожевого оптимізму.

Москва дбає про те, щоб в усіх невтральних точках залишилися можливості майбутніх конфліктів, не допускаючи до остаточного врегулювання тих чи інших спірних питань. Громико був присутній на Середньому Сході, коли там перебував Кіссінджер. Виглядає так, що і у В'єтнамі і на Середньому Сході вдалося тільки часово „полатати" справи, але до справжнього миру в обох цих пунктах світу ще дуже далеко.

Єдиним позитивним моментом у нинішній ситуації є нова декларація держав НАТО, якщо ці держави справді рішені дбати про свій мілітарний потенціял і візьмуть серйозно до уваги пересторогу генерального секретаря НАТО Лунса, який відверто заявив, (що викликало лють з боку совєтської преси), що „совєтська загроза існує далі".

Таким чином, ситуація не змінилася. Далі будуть існувати два озброєні до зубів бльоки (НАТО і комуністичний бльок, об'єднаний т. зв. Варшавським пактом). Ці два бльоки будуть робити все можливе, щоб не дійшло до зудару поміж ними. Бо кожний з них боїться війни і хоче уникнути її. Але чи Москва не завагається далі вести посередні війни, оскільки це не загрожуватиме катастрофою для неї?

До чого може довести така ситуація? СССР чекає на послаблення Заходу, на непорозуміння серед його складників - держав і на різні льокальні конфлікти в усіх пунктах світу, щоби використати їх у своїх інтересах і таки завдати нищівного удару „гнилому капіталістичному світові". Захід зі свого боку чекає немовбито якогось чуда: щоб Москва „змінилася", лібералізувалася, перестала бути агресивною. Чи не марні надії?

Чи не час уже політичним колам західнього світу зрозуміти, що доки існує совєтсько-російський імперіялізм, доти ніякого тривалого, а тим більше справедливого миру в світі встановлено не буде.

З нагоди поїздки президента Ніксона до СССР йому зверталося увагу на внутрішнє становище в совєтсько-російській імперії, зокрема на переслідування, що там щораз загострюються проти представників всіх поневолених народів і навіть проти т. зв. російських дисидентів. Демонстрували в країнах Заходу українці, демонстрували жиди, демонстрували представники інших націй. В СССР Сахаров об'явив голодівку. Президент УНР в екзилі М. Лівицький в імені Ліґи Визволення Народів СССР вислав президентові Ніксонові телеграму, в якій, поза зверненням уваги на жахливий терор в СССР, міститься таке ствердження: „Наші народи прагнуть визволення від окупації совєтсько-російського імперіялізму і відновлення своїх незалежних демократичних держав, що у свій час впали жертвою агресії Москви. Ми висловлюємо наше глибоке переконання, що справедливий і сталий мир не може бути встановлений до того часу, доки прагнення наших народів до свободи і незалежности не будуть здійснені".

Скільки вже разів представники полонених Москвою націй звертали увагу світові, що російсько-совєтська імперія ніколи не відмовиться від своєї агресивної політики супроти решти світу! Отже, доки існує ця імперія, доти не буде жадного миру і стабільности в світі. А єдиною силою, яка може захитати основами цієї імперії, є поневолені нації і їх невгаваючі визвольні рухи. Коли нарешті Захід зрозуміє цю істину?!

В ОБОРОНІ УКРАЇНИ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

линців, Івана Світличного, Василя Стуса, Ірини Сеник, Михайла Осадчого, священика Василя Романюка, Ніни Строкатої-Караванської, Левка Лук'яненка, Івана Кандиби, П. Старчика, Стефанії Шабатури, Надії Світличної-Шумук, Леоніда Плюща, Зиновія Антонюка, Івана Геля, Дарії Гусяк, Володимира Дяка, Анатолія Лупиноса, Миколи Плахтонюка, Олександра Сергієнка, Івана Сокульського, Василя Сороки, Миколи Семенюка та інших засуджених у закритих судових процесах на багатолітнє ув'язнення і заслання на каторгу.

Закликаємо увесь культурний світ виступити на захист борців проти варварства і садизму московських тиранів і шовіністів.

Звертаємося до урядів і парляментів вільних націй світу, до Об'єднаних Націй, до суміння професійних, культурних, наукових і професійних діячів і установ Заходу, зокрема до носіїв нагород Нобеля і студентської молоді, які своїм рішучим протестом можуть багато допомогти тим, що борються за права нації і людини під російським гнітом, за що переслідувані, терооризовані, платять своєю волею, а навіть життям, у тюрмах, концтаборах і на каторжних засланнях. Тиранія завжди була і є найбільшою загрозою для всіх людей і народів.

Тому станьмо ж негайно на захист тих, що їх Москва катує, нищить, мордує! Станьмо в обороні України!

Включаймо в нашу дію інші національні групи, громадян держав, у яких живемо, пресу, радіо, телевізію, парляментаристів, політичних діячів, зокрема Церкви...

Нашу оборону України розгорнім так широко й солідарно, щоб зрушити нею увесь світ, щоб почула її вся Україна, особливо її борці і страдники!

Усі на захист наших братів і сестер в Україні!

Всі до дії, до боротьби!

У червні 1974 р.

Микола Лівицький
Президент Української Народної Республіки в екзилі

Ярослав Стецько
Голова Проводу Організації Українських Націоналістів,
Голова Українського Державного Правління

Леонід Полтава

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

У світі, в якому живемо, дуже розповсюджена гарна звичка: писати листи до редакцій газет, журналів, радіостанцій, телевізійних станцій, коментаторів. Мабуть немає американської газети, в якій не було б рубрики під наг. „Голос народу", або й просто „Голоси читачів" чи „Листи до редакції". Мільйони людей знайомляться таким шляхом з думками й поглядами окремих людей, а ті „окремі люди" творять насправді різні прошарки одного народу; знайомиться з думками читачів і редакція даної газети.

Відносно мало пишуть до редакцій читачі української преси, і ще менше — українські читачі до американської преси. І ось рідкісний виняток: популярний ню-йоркський „Дейлі Ньюз" опублікував у відділі „Голос народу", в числі з 3-го липня, листа, підписаного Данилом Пушкою. Заголовок: „Протест проти червоного керівництва". Текст: „Совєтська пресова аґенція ТАСС назвала українців, які протестували перед російською амбасадою у Вашинґтоні, „хуліґанами". Насправді ж ми просто демонстрували проти нелюдського відношення й переслідування наших українських друзів, якими по-тиранському керують росіяни. Можна дивуватись, що ні один сенатор, або член Палати Репрезентантів не розмовляв з нами".

Маленький лист — велика проблема! І тому цей коротенький лист читача насправді є великим, сказати б, дипломатичним листом. Один такий лист допомагає українській справі майже так само, як і демонстрація, з приводу якої його написано. Таких листів треба було б якнайбільше. Треба не лякатися того, що не надрукують, ані того, що коли на ту саму тему є багато листів, то пропаде праця. Написати листа не надто важко, а його публікація — надто важливе явище і для організованої української спільноти за океаном, і для, в даному випадку, України.

Надходять до редакцій, в тому й українських, інколи листи такого типу, що їх не публікують. Здебільшого, коли мова про непорозуміння, часто особисті, сварки, образи, чутки тощо. Редакція зобов'язана все перевіряти перед друком, а на це не вистачить і кількох сотень працівників навіть „Ню Йорк Таймс-у", не те що невеликих редакцій українських газет.

В одному з листів до автора статті пані Н. поскаржилася, що автор репортажу про маніфестацію 10,000 українців у Вашинґтоні, опублікованого в „Свободі", не назвав СУА, як учасника демонстрації. У репортажі була, звичайно, згадка про СУА — Відділ у Вашинґтоні, який жертвенною працею забезпечив харчами й напоями тисячі людей, а прибуток передав на Комітет оборони України. Але яка ж могла бути інша загальникова згадка? Прапороносці несли вулицями Вашинґтону 34 українські прапори. За кожним із них була організація чи установа. Невже всі перелічувати?

На жаль, як критичних, так і позитивних відгуків на певні події, виступи, заяви тощо надходить до українських редакцій занадто мало. Та ще більш побажаним було б, щоб українці, які цілковито

(Закінчення на стор. 3-ій)

В. Боровський

ЛЮБОВ ДО СВОГО НАРОДУ

2

Говорячи про Мойсея, який мав багато прикрих клопотів зі своїм недозрілим народом і навіть через свою тимчасову зневіру не увійшов до обітованої землі, покличемось на патріотизм ап. Павла, який, хоч змушений був обставинами працювати над наверненням поган, ніколи не забував свого фальшиво гордого і зарозумілого народу, хоч жиди хотіли вбити його. Він молився про спасіння та духовне відродження жидів, він був готовий сам пожертвувати собою, аби тільки спасти свій нарід, забезпечивши йому кращу майбутність в Христі. Він про це пише: „Правду кажу в Христі, — не кажу вам неправди, як свідчить мені моє сумління в Дусі Святім, що великий смуток маю, і безнастанний біль у серці моїм. Бо я бажав би бути самим проклятий, відлучений від Христа заради братів моїх, рідних мені тілом". (Римл. 10:1-3). Він знав, що кожна людина і кожен нарід, які не є з'єднані у правдивій, живій і діяльній вірі з Христом, не мають забезпеченої ніякої кращої будуччини, а життя їхнє — безвартісне й беззмістовне, щораз глибше грузне в гріхи, зло і засліплення.

Сам наш Спаситель Ісус Христос зробив нас учасниками Свого Нового Заповіту, цим самим, у відміну від Старого Заповіту, зробивши християнство універсальною релігією для всіх народів, рас і станів. Віруючі у Христі, як Новий Ізраїль, — рівноправні діти Божі: „Бо в Христі Ісусі ані обрізання, ані необрізання не має ніякої сили, а тільки нове створіння. І всім тим, що ходять згідно цього правила, — мир і милосердя, та на Ізраїля Божого". (Галат. 6:6). Сам Ісус скаже їм: „Кажу вам, що не знаю я звідки ви. Відійдіть від Мене всі, що чините беззаконня! Буде там плач і скреґіт зубів, коли побачите Авраама, Ісаака та Якова й усіх пророків у Царстві Божім, — себе ж вигнаних геть! І поприходять від сходу, і заходу, і від півночі й півдня і засядуть у Царстві Божім. І ось, — є останні, що будуть першими, і перші, що будуть останніми!" (Луки 13:25-30).

Останнім заповітом Ісуса своїм учням було: „Отож, — ідіть і навчайте всі народи, хрестячи їх в ім'я Отця і Сина, і Святого Духа, навчаючи їх додержувати все, що Я заповідав вам. І ось Я з вами по всі дні, аж до кінця світу!" (Матв. 28:19-20).

Про цю універсальність християнства вже були згадки і в Старому Заповіті. Ще пророк Ісая про це писав: „І станеться на кінці днів, міцно буде поставлена гора дому Господнього... і полинуть до неї всі люди. І підуть численні народи та скажуть: „Ходіть та зберімось на гору Господню, до дому Бога Якового, і доріг Своїх Він нас навчить і ми підемо стежками Його! Бо вийде з Сіону Закон, і Слово Господнє з Єрусалиму". І Він буде судити між людьми і буде численні народи розсуджувати. І мечі свої перекують вони на лемеші, а списи свої на серпи. Не підійме меча народ проти народу, і більше не будуть навчатись війни!" (Ісаї 2-2-4).

Але Ісус одначе виявляє свою любов до народу, з якого Він і тілесно походив, цебто народу жидівського. Він плакав над його недолею, яка походила з його засліплення, і кликав: „Єрусалиме, Єрусалиме, ти, що вбиваєш та каменуєш пророків посланих до тебе! Скільки раз Я хотів позбирати дітей твоїх, як квочка збирає під крила курчаток своїх, та ви не схотіли. Ось дім ваш лишається для вас спустошений! Істинно кажу вам, що не побачите Мене, аж поки не прийде пора, коли ви скажете: „Благословенний Той, Хто йде в ім'я Господнє!" (Луки 13:34-35).

А далі про цю любов Ісуса пишеться: „І коли Він наблизився, то, побачивши місто, заплакав над ним, кажучи: „Як би ти — навіть ти, хоч цього дня зрозуміло, що веде до твого миру! Та тепер воно закрите перед очима твоїми... Бо прийдуть на тебе дні, коли вороги твої валом тебе оточать, і облягжуть тебе й стиснуть тебе звідусюди. І з землею зрівняють тебе і дітей твоїх у тобі; і не зоставлять у тобі каменя на камені, — бо не розумів єси відвідин твоїх!" (Луки 19:41-44).

Дехто навіть з віруючих людей, але з тих, які завзято обороняють колоніялізм і імперіялізм своєї держави, твердять, що в християнстві національні різниці не мають значення, що вони мають стиратися. Ці люди покликуються на слова ап. Павла: „Де вже нема ані грека, ані жида; ані обрізання ані необрізання; варвара, або скита; невільника, або вільного; а все й у всьому — Христос!" (Колос. 3:11). З таких тверджень промовляє тільки невігластво. Християнство не нівечить існування народів, які є твором і даром Божим, як і всяка різноманітність у творіві Божому, а тільки робить їх рівними, усуваючи всяке кривдження народу народом, поневолення та панування одного народу над другим.

Поведінка християнина є подиктована Духом Божим і Законом Божим. Тут має панувати між народами взаємна любов і пошана. Християни мають у своїх вчинках керуватися милосердям, добротою, покорою, лагідністю, довготерпінням і прощенням. Вони мають бути зодягнені в любов, керуючись наукою Христовою, яка є джерелом усякої мудрости. Вони мають завжди мати перед собою взірець і приклад життя залишений нам Ісусом Христом, цебто в нас Христос має бути все і в усьому. Це наука третього розділу листа ап. Павла до Колосян, в нім нема мови про зникнення в християнстві народів і їх культури і інших добрих особливостей.

∴

Коли ми приглянемося до українців у вільному світі, то побачимо, що не всі вони прибули сюди національно свідомими. Все це — трагічна спадщина нашого політичного поневолення. Навіть і поміж нашою новою еміграцією не бракує людей, які тільки до якогось часу прикривались українством. Поважна кількість молоді старої і нової еміграції лишається поза рамками українського зорганізованого життя. Коли взяти під увагу, що оточення має великий, а часто і рішальний вплив на виховання і світогляд людини, особливо ж молоді, то не тяжко збагнути, чому воно так є. Навіть особливо національно свідомі і заслужені для народу батьки переживають тут дуже часто сумні розчарування в деяких своїх дітях. Ми завважуємо певне нерозуміння себе між старим і новим поколінням, що викопує певні пропасті між ними. Багато наших молодих людей захопилися надзвичайними можливостями, вигодами і перспективами, що їм дарує життя багатих, добре розвинених індустріяльних країн, як ЗСА та Канада. Це стало для них притягальною силою, і це нормальне явище, але в ньому не слід губитися, а розумно його використовувати. Цей факт поважно утруднює національно освідомлюючу працю між такою молоддю, але її треба вперто і послідовно провадити, шукаючи більш і більш успішних метод у цьому ділі, щоб ці люди, працюючи для свого добробуту та для добра країн нашого поселення, пам'ятали також про своє походження і долю свого народу в Україні.

(Продовження буде)

У 20-ліття ООЧСУ в Ютиці

Важливіші події в житті одиниць вимагають публічного признання, а тим більше заслуговує собі на це ціле угруповання людей, зібраних у членстві 37-го Відділу ООЧСУ в Ютиці.

У травні, цього року, відділ закінчив перший етап своєї суспільно-політичної праці, яка на протязі 20-ти років дала багато корисних вислідів. Відділ ООЧСУ користується заслуженою пошаною в Ютицькій українській громаді, правдоподібно тому, що його члени включені майже в усі громадські організації і в церковне життя, де жертвенно дарують свій час, та свою ініціятиву для кращої розбудови громадського життя.

Від початків свого існування, себто від 1954 років, 37-ий Відділ ООЧСУ є активним членом УККА, а тим самим, став включений в усі акції УККА, СКВУ і ФКУ. Рівнож, Відділ чинно допомагає у різнородних українських харитативних збірках та дбає про це, щоб кожнорічно долучуватись у всі національні імпрези, влаштовані на нашому терені. Із важливіших політичних акцій проведених у минулому слід відзначити публічні віча щодо преслідування наших письменників та церков на рідних землях, гучний протест в 1971 р., членів ООЧСУ і СУМА в Гамільтонському каледжі біля Ютики з причини приїзду совєтських студентів в Америку, англомовні протести на ютицькій радіовисільні у справі „Ленінської гуманістики", громадський натиск на політичні кола Ватикану відносно піддержки українського патріярхату та доповіді проф. І. Вовчука, проф. М. Чировського, д-р Н. Процика і редактора Вітошинського.

У великій мірі, минулі успіхи Відділ завдячує своєму основникові та невтомному провідникові інж. Ярославові Яцковському, який за останніх десять років очолює Відділ по сьогоднішній день.

Цей перший етап громадської праці закінчено 4-го травня ц. р. Ювілейним Бенкетом та торжественним посвяченням власного прапора. Ця імпреза була зовнішнім завершенням успішної довголітньої праці осередку. Успіх імпрези належить членам жертводавцям, гостям, братнім відділам ООЧСУ із Боффало, Рочестеру, Вінгемтону, а зокрема відділам із Сиракюз і Амстердаму, що так численно взяли участь у святі, виконавцям сценічних точок, проф. І. Вовчукові який звеличав імпрезу своїм приїздом та рефератом, шан. отцям, парохові Б. Смикові і И. Лукасевичеві, що присвятили Молебень до Пречистої Богородиці в наміренні українського народу та жертвували свої молитви за членство Відділу, а опісля посвячували прапор-символ організації і передали його в руки головного хорунжого Володимира Івасіва і його асистентів, Осипа Ліщинського і Григорія Іванишина. Без сумніву успіх імпрези належить також вдалому керівництву цілим святом Осипа Ліщинського, довголітнього члена управи.

Імпреза мала добре уложену програму, так що був час на це, щоб серйозно прослухати доповідей чи привітів, втішатись виступами на сцені, поговорити чи запізнатись з людьми і вкінці спокійно пообідати. Під час святочної програми гості багатими оплесками обдаровували юних співаків СУМА і Пласту, Петра і Андрія Ярмаків, Романа Мельника, Богдана Даглеса, Богдана Рабарського, що під проводом учительки музики Наталки Топольницької гарно проспівали „Бандуристе орле сивий". Публіка нагородила оплесками Наталку Топольницьку за її сольо-спів і гарне передання нам таких пісень як „Чорні брови", „Білі каштани", „Мати синові" і „Чорнобривці". Зокрема належить признання, знаній вже нам в Ютиці, декляматорці п-і Володимирі Смик за чудове відтворення слів Василя Симоненка в його поезіях „Є тисячі доріг" і „Задивляюсь в твої зірниці". Головною атракцією була промова проф. І. Вовчука, голова ООЧСУ, який переаналізувавши минулі осяги Визвольного Фронту і його теперішній стан, закликав членство ООЧСУ до дальшої невтомної праці.

Загальне громадське враження із праці ООЧСУ в Ютиці та відношення громадянства до 37-го Відділу докладно описане в Ювілейних привітах та побажаннях. В одному із цих привітів, від УККА, згадано що „ми завжди з доброю згадкою будемо пам'ятати вашу льояльність, співпрацю, зрозуміння та повсякратну підтримку". А в другому привіті від Українського Народного Союзу згадано таке „ гратулюємо за стійкість в минулому та одночасно бажаємо витривалости в майбутньому, з ціллю допомоги українському народові"...

Богдан Ю. Рабій

В Москві накрутили фільм про дружбу „СССР - ЗСА"

Москва. — Як повідомляє газета „Правда" з 26 червня ц. р. на екранах московських кінотеатрів появився новий документальний фільм про дружбу народів під назвою „СССР — ЗСА". Фільм починається кадрами з відвідин Америки генерального секретаря КПСС Леоніда Брежнєва і в дальшому розказує про історію і приятельські відносини між двома країнами, „що особливо широко розвивається в останніх роках". „Неоцінений вклад у цей миротворний процес вніс — пише „Правда" — генеральний секретар ЦК КПСС Л. І. Брежнєв і президент ЗСА Р. Ніксон".

Л. Махнач, режисер фільму, розповів кореспондентові ТАСС у Москві, що кіностудія намагалася показати „правдиву програму миру, прийняту XXIV з'їздом комуністичної партії Совєтського Союзу і розказати про те, як ленінський принцип мирного співіснування держав з різними державними системами може не тільки корисно співпрацювати, але цілковито закинути форму комфронтації". В кадрах фільму на зміну виступають керівники обидвох держав — Р. Ніксон і Л. Брежнєв.

Концерт визначних учнів УМІ

У весняному сезоні появляються у „Свободі" повідомлення Українського Музичного Інституту про концерти визначних учнів. Так учителі УМІ зі своїми найбільш талановитими і працьовитими учнями (що навчаються на середніх і вищих курсах) здають звіт громадянству зі своєї цілорічної праці.

Кожний учитель це окрема індивідуальність і кожний учитель іде своїми дорогами до осягнення з учнем найвищого рівня, то значить найкращого виконання музичного твору, як технічно так і виразово.

Тож не дивниця, що Концерти визначних учнів здобули собі вже популярність і ширшу публіку, яка з року на рік слідкує за поступом тих, які з великою посвятою і любов'ю, попри всі шкільні заняття, ще солідно працюють за своїм інструментом.

В цьогорічному концерті, що відбувся 19-го травня в залі Українського Інституту Америки в Ню Йорку, взяли участь учні кляс фортепіяна учителів: Мелянії Байлової, Таїси Богданської, Дарії Каранович, Галі Клим, Юрія Оранського, Евгенії Чапельської, Ольги Чипак, Калини Чічки-Андрієнко, та кл. сольо співу Валентина Здрайковського.

Виконавцями програми були: Борис Буняк, Лариса Гусак, Богдан Головецький, Таня Бабенко, Соня Шереґ, Марійка Голіната, Оксана Федоренко, Тая Саламаха, Олег Сохан, Лариса Магун, Роксоляна Шеґедин, Олесь Кузишин і Ольга Шеметило.

Окрім складних композицій світової літератури в програмі було багато творів українських композиторів, а саме: Лисенка, Степового, Барвінського, Косенка, Довженка і Ревуцького бо ж ціллю Українського Музичного Інституту є не тільки дати українській молоді фахове музичне образування, але зробити молодих людей виконавцями і пропаґаторами рідної музичної літератури в діяспорі.

Після успішного концерту ще довго гуторили учителі, батьки, учні і вдоволена публіка за часм і солодким, яке щорічно приготовляє невдомний Батьківський комітет в Ню Йорку під проводом Стефанії Нагірної.

Таїса Богданська (прес. реф. УМІ)

У Львові відбувся семінар пропаґандистів

Львів. — В місті Львові відбувся республіканський постійно діючий семінар лекторів і пропаґандистів-активістів, присвячений, як про це пише „Рабочая Газета" з 28-го червня ц. р., розглядові національного віношення в СССР і боротьбі з українським буржуазним націоналізмом. З доповідю на тему: „Совєтський нарід — нова історична спільність людей — діялектика розвитку національних відношень в умовинах комуністичного будівництва", виступили доповідачі з Москви, Києва, Риги, Ташкенту, Тбілісі і Львова.

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

опанували англійську мову, писали до редакцій американських газет і журналів, відгукуючись на конкретні події, заяви і т.п. в загальноукраїнському дусі. Такі „Голоси народу" чують мільйони читачів, а в притемнених у глибу кімнатах амбасад і посольств СССР їх особливо уважно вивчають, знаючи — попри все безвірництво, що голос народу, то голос Божий, то майже як правило голос людського сумління, голос правди.

ПЕТРОВІ ПОСТОЛЮКОВІ СПОВНИЛОСЯ...

(Продовження зі стор. 1-ої)

Карбівського Полку, а після двох місяців переходить до Дієвої Армії УНР, технічного Відділу сот. Василя Рижевського в Могилеві.

Після прогри Визвольних Змагань, він закінчує однорічну торговельну школу та спеціяльні курси книговедення. В тому часі він стає одним з основників Видавництва „Червона Калина" і одним з перших членів Дирекції, в склад якої входили: св. п. сотник Осип Навроцький, св. п. Лев Лепкий, св. п. Богдан Гнатевич, св. п. Михайло Матчак і Роман Купчинський.

В 1921-му році Постолюк виїздить до Відня, і там в 1923-му році на Віденському університеті закінчує студії на філософічному факультеті. Діставши абсолюторію, повертається до Львова, але із своїх студій не користає, бо призначення повело його працювати на громадсько-суспільній ниві. Він повернувся до Видавництва „Червона Калина", в якому залишився працювати до 1935-го року. При кінці 1935-го року він перейшов до Видавництва „Української Преси", власником якого був Іван Тиктор, і там разом із Левом Чубатим і Ярославом Пастушенком займав ключеві становища.

Петро Постолюк був одним із активних громадських діячів на Рідних Землях. У Львові він був членом: Дирекції, спершу „Руської", опісля, зміненої на „Українську Видавничу Спілку" при Науковому Т-ві ім. Шевченка; Випозичальні Книжок Кооперативи „Ізмараґд"; Т-ва Молода Громада; Колеґії „Пропам'ятної Відзнаки УГА"; „Просвіти", та членом інших організацій.

Здається, що між Першою і Другою світовими війнами не було на західньо-українських землях популярнішого видавництва, як Видавництво „Червона Калина". Саме, ці два слова „Червона Калина" мають у нашій мові сильно чуттєве забарвлення, бо ж червоний квіт калини дуже часто згадується в нашій народній поезії. Та пісня про „Червону Калину", що стала такою популярною серед Українських Січових Стрільців в часі Першої світової війни, а згодом і між усім нашим народом по всіх закутинах української землі, ще більше спопуляризувала „Червону Калину" і зробилася немов символом долі нашого народу.

Негайно після Першої світової війни задумали колишні вояки Української Армії заснувати окреме видавництво, щоб зберігати пам'ять про визвольну боротьбу, бо, як у давній пісні співалося: „хоч пропало Запоріжжя, та не пропала слава!" І для того то Видавництва придумали основники назву „Червона Калина".

Видавництво „Червона Калина" для директора Постолюка, як на Рідних Землях ,так і у відновленому на терені ЗСА — це його рідна дитина. Для цього Видавництва наш Ювілят посвятився всеціло.

Тоді, як на громадському відтинку наш Ювілят не мав майже ніяких перешкод й клопотів, то в родинному житті він зазнав втрати своєї улюбленої дружини. Ліда, з дому Табецька, внучка о. декана Михайла Мосори, відомого громадського діяча на Рідних Землях, швидко після приїзду до ЗСА, померла по тяжкій хворобі 8-го червня 1958-го року, залишаючи 12-річну донечку, вихованням якої зайнялися тітка та хресні батьки Люба і Адріян Лапичаки. Дочку згодом віддано до школи Василіянок в Стратфорді, де вона закінчила середню школу, а опісля коледж.

Не дивлячись на родинну трагедію і родинні постійні клопоти, Петро Постолюк, як загартований вояк, із ще більшим запалом і посвятою віддався громадській праці.

Наш Ювілят є членом Головної Управи Об'єднання бувших Українських Вояків, містоголовою Головної Ради Братства УСС-ів і членом Ради Директорів Видавництва „Червона Калина".

„Червона Калина" видала ряд спогадів про нашу визвольну боротьбу. Під цю пору в друку є „Щоденник Начальної Команди УГА" і „Процес над ген. Тарнавським" — манускрипти тих подій, чудом вивезені з Рідних Земель і віднайдені нещодавно в ЗСА.

Червона Москва, як і біла, нищила видані „Червоною Калиною" книжки, конфіскуючи їх по всіх приватних і прилюдних бібліотеках.

Від 1951-го року Петро Постолюк працює у „Свободі", спершу, як працівник експедиції, відтак як управитель книгарні „Свободи".

Його вроджена інтеліґенція, товариськість, гуманність, ввічливість, жертвенність і посвята для всього, що носить ім'я українське, здобували й здобувають йому все нових приятелів. Немов досвідчений вчитель, він вміє знайти спільну мову не тільки зі своїми побратимами по зброї, але і серед тут вже народженого молодого покоління.

Думаємо, що будемо речником багатьох, бажаючи нашому Ювілятові ще довгих і успішних років праці для добра українського народу. Його посвята для української справи завжди буде добрим прикладом для багатьох поколінь.

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА І ФРАНЦІЯ ПЛЯНУЮТЬ БЛИЖЧІ ЗВ'ЯЗКИ

Бонн. — Тут закінчилися дводенні наради між західньонімецьким канцлером Гельмутом Шмідтом і французьким президентом Валері Жіскаром д'Естаном в справі німецько - французької співпраці в першій мірі на господарському відтинку. Обидва західні лідери узгіднили плян конкретних заходів на відтинку Европейського Спільного Ринку, заповідаючи, що обидві країни будуть намагатися забезпечити тіснішу і ближчу співпрацю в системі Спільного Ринку Західньої Европи на початку 80-х років.

ПЕРЕД 60-РІЧЧЯМ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

д-р Теофіль Кормош, д-р Льонгин Цегельський, Володимир Темницький і Дмитро Катамай, що мала займатися організацією українського війська. Дня 5 серпня 1914 р. вибухла австро - московська війна. Бойова Управа УСС разом з Головною Українською Радою проголосила маніфест, в якому закликала: ... „настав слушний час... В сей час український нарід кличе своїх синів до бою за волю України. Тепер або ніколи добудемо собі волю. Тисячі нехай станутъ в ряди Українських Січових Стрільців".

І сталося диво. На заклик свого об'єднаного проводу, з усіх закутин Галицької землі, групами, до збірних пунктів, рам'я в рам'я марширували добровольці: студенти, ремісники і робітники та і ті тверді, загартовані юнаки „з нужденних хлопських хат". Ще такого не було! Усіх їх як братів, що вийшли з однієї рідної скиби, єднала ідея, єдина рація — Україна. Далеко десь били вже гармати, а вони веселі і щасливі, наче у весільному поході, виспівували свою радість і своє завзяття... Незабутні дні нашої юности! В рядах УСС знайшлася молодь із всієї Галичини, а між нею і представники наддніпрянської України: Андрій Жук, Володимир Дорошенко, Михайло Гаврилко і інші.

Тому, що московські полчища скорим маршем підходили вже під Львів, усі добровольці зі Львова й інших міст переїхали до Стрия і зібралося їх там до 10 тисяч (а всіх зголосилося понад 25 тисяч). Одначе австрійська влада, опутана польськими підшептами і різними інтриґами, дозволила тільки на дві і півтисячну військову формацію, яка стала базою збройної боротьби за визволення України. Дня 3 вересня зі Стрия переїхали на Закарпаття до сіл Страбичів і Ґоронда під Мукачевом на перевишкіл.

10 вересня 1914 р. вийшла з Коша на фронт перша сотня УСС (Дідушка), а 17 вересня друга сотня під командою О. Семенюка — під Верецьке Нижнє в Карпатах, і там в днях 27 і 28 вересня відбувся перший збройний бій за волю України.

Ця перша збройна битва започаткувала збройні дії УСС, що завершилися відновленням Української Держави в 1918 році.

У нашому столітті Українські Січові Стрільці силою історичної долі мали щастя стати ядром визвольної боротьби. УСС-ці постали в Галичині і їх склад в основному був галицький, та це не важне, значення УСС соборницьке, бо стрілецька ідея була всеукраїнського характеру і створила тип вояка - соборника.

За почином і заходами УСС-ів, полковників: Андрія Мельника, Романа Сушка, Чмоли, сотників Федора Черника, Михайла Матчака і інших, які як УСС-и попали в полон Москви, — створено під проводом полк. Евгена Коновальця Корпус Січових Стрільців, в склад якого входили буквально з усіх українських земель і це бездискусійно була найкраща бойова одиниця армії Української Народної Республіки.

І хоч у нерівній боротьбі не втрималася українська держава, то почата визвольна боротьба триває безперебійно, продовжують її своїми діями Армії УГА, а далі повстанські загони, організоване підпілля УВО, ОУН,, Карпатська Січ, 1 УД УНА, УПА, а в сучасний час продовжується в окупованій Україні завзята боротьба за Волю, чого доказом є заарештування КГБ в 1970-73 рр. понад 560 інтелектуалістів, мистців, поетів, науковців, і визвольна боротьба буде тривати аж до осягнення остаточної мети — відновлення Української Держави.

Українські Січові Стрільці увійшли на перші сторінки цієї надзвичайної визвольної епохи українського народу. УСС-ці почали цей збройний похід, в якім засвідчили незламну волю українців бути у своїй соборній державі. Визначний поет-сучасник УСС-ів Богдан Лепкий писав про них: „Покликаючи до життя стрілецьку організацію, нарід наш добув із забуття і на ноги поставив народну армію. Цю армію вислав до бою у велику світову війну і таким чином в цій війні взяв безпосередню участь. Безпристрасний історик не сміє цього забути. Армія невелика, з тисячів, не з мільйонів вояків, але за нею стоять мільйони українського народу. Через власну армію велика війна стала нашою. Через наших стрільців стали ми безпосередніми учасниками нинішніх великих подій, і завдяки нашим Січовим Стрільцям ми не переживаємо тепер того найстрашнішого психічного стану, яким безперечно є безспроможність, свідомість, що про нас рішають без нас, зовсім без нас. Вони там є! Там, де рішається доля нашого народу. Вони там є, наші браття і друзі, наша любов і надія, наша краса й слава — Українські Січові Стрільці". (З архіву Б. Лепкого).

60 років від того часу, як вирушили на фронт збройної боротьби проти царської Росії Українські Січові Стрільці, це таки великий кусень часу. Треба дякувати Всевишньому, що все ж живе ще малий гурт безпосередніх активних творців й учасників тієї історичної події. Вони є живими особами, що яскраво пригадують та підкреслюють її актуальність, дарма, що значення події переступило границі часу. Саме тепер живемо у тіні страхітливої атомової зброї, державні мужі проповідують тільки мир і задля збереження цього миру не цураються іти на „співіснування" з найбільшим агресором й імперіялістом світу. Тому в ім'я цього „співіснування" ніде не згадується про незалежну Україну, щоб не дразнити російського окупанта. У цьому сумному часі тим ясніше світить дата вимаршу першого українського війська проти Росії в обороні України. Тому цю подію треба по змозі якнайвеличавіше відзначити і вшанувати. В порозумінні з Екзекутивою УККА при Координаційній Раді оформлено Крайовий Комітет відзначення 60-тиріччя УСС, що поставив собі такі завдання: 1. Проголосити Ювілейний рік УСС-ів в часі від 10 вересня ц. р. до 10 вересня 1975 р.; 2. Координувати відзначеннями та давати відповідний напрям місцевим комітетам на терені ЗСА; 3. Контактуватися з Крайовими Комітетами Відзначення 60-тиріччя УСС поза ЗСА; 4. Допомагати в придбанні фондів на видання Збірника „За Волю України", що його підготовляє В-во УСС; 5. Допомогти УС-С-цям відбути їх Ювілейну Зустріч - Збірку в днях 12 і 13-го жовтня ц. р., що відбудеться в Філядельфії в рамках 2-го З'їзду кол. Українського Вояцтва, якого почесними гостями будуть Українські Січові Стрільці.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 14-го ЛИПНЯ 1974 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збирання чл. вкладок за місяць липень від членів Т-ва „Дністер" — 430 Відд., як слідує: 12-го липня, Дім УНС, 5004 Н. Олд Йорк Рд., від год. 6-8 веч.; 20-го липня, в Укр. Домі при 23 і Бравн ву., від год. 7-9-ої веч.. Проситься звернути увагу, що від тепер не будеться більше збирати що другу неділю в Союзовомі Домі, а змінено на що 2-гу п'ятницю кожного місяця. Проситься вирівняти чл. вкладки і відібрати чеки-дивіденди. — Д-р Ів. Скальчук, гол., Ів. Кніґницький, секр.

ПОВІДОМЛЕННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ

З уваги на те, що в днях від 29-го липня до 10-го СЕРПНЯ „Свобода" НЕ БУДЕ ПОЯВЛЯТИСЯ — проситься всіх, хто мав би на цей час якісь оголошення, надіслати їх до публікації перед тією двотижневою перервою.

7147. ТАРЗАН. СИБИЛ ЖУРИТЬСЯ

Ой, ой, ой!
Ах, Сибил, не плач! Мені жаль, що втягнув нас в цю халепу.

Не журися, Сибил.
— Тато, Тарзан і Джозеф напевно нас до ранку відшукають..

Але ви, хлопці, самі добре знаєте, як тяжко було нам знайти цю печеру.

Може ми зможемо подати патрулі якубудь вказівку!..
Як ми це зробимо, Іто, коли тут так багато вартових?